

آشنایی با معماری اسلامی ایران

تقریر
اسناد کرامت محمد کریم پیرنیا

تالیف
دکتر غلامحسین معاریان

ویرایش جدید

چاپ بیست و پنجم

مهر ۱۳۹۷

سرشناسه: معماریان، غلامحسین، ۱۳۳۹ - Memarian, Gholam Hossein
 عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با معماری اسلامی ایران/ تألیف غلامحسین معماریان؛ تقریر محمدکریم پیرنیا؛ [ویراستار
 علی محمد رنجبر کرمانی].
 وضعیت ویراست: [ویراست؟]
 مشخصات نشر: تهران: گلجام، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۳۷۲ ص.: مصور(بخشی رنگی).
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۴۴-۴-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان "آشنایی با معماری اسلامی ایران" ساختمانهای درون شهری و برون شهری ""
 توسط دانشگاه علم و صنعت ایران در سال ۱۳۷۴ و سپس با همین عنوان توسط ناشران متفاوت در سالهای مختلف منتشر
 شده است.

یادداشت: چاپ بیست و پنجم.
 نام دیگر: آشنایی با معماری اسلامی ایران "ساختمانهای درون شهری و برون شهری".

موضوع: معماری اسلامی — ایران

موضوع: Islamic architecture -- Iran

موضوع: معماری ایرانی

موضوع: Architecture, Iran.

شناسه افزوده: پیرنیا، محمدکریم، ۱۳۰۱ - ۱۳۷۶.

شناسه افزوده: رنجبر کرمانی، علی محمد، ۱۳۴۱ - ویراستار

رده بندی کنگره: ۷۸۱۴.۰۰/۱۵۱

رده بندی دیویی: ۷۳-۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۹۰۹

کتاب آشنایی با معماری اسلامی ایران در دسترس عموم قرار گرفته است. ناشر ۲۱ بار منتشر گردیده و چاپ بیست و پنجم آن با ویرایش جدید
 توسط انتشارات گلجام منتشر می گردد.

خریدار گرامی، کتاب های مشابهی که فاقد هولوگرام سه بعدی فایبر هستند، بدون مجوز بوده و عرضه و
 فروش آن ها غیر قانونی است.

نام کتاب: آشنایی با معماری اسلامی ایران

تقریر: استاد دکتر محمد کریم پیرنیا

تألیف: دکتر غلامحسین معماریان

ویراستار: دکتر علی محمد رنجبر کرمانی

طراح و گرافیسیت: محمدرضا طالبی

ناشر: نشر گلجام

نوبت چاپ: اول ناشر

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۲۰.۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۴۴-۴-۰

فهرست

۱۷	بخش ۱- پیشگفتار
۳۱	بخش ۲- شهر
۴۳	بخش ۳- مسجد
۹۹	بخش ۴- بازار
۱۳۳	بخش ۵- مدرسه
۱۵۷	بخش ۶- آرامگاه
۱۹۳	بخش ۷- خانه
۲۳۱	بخش ۸- باغ
۲۶۷	بخش ۹- گرمابه
۲۸۵	بخش ۱۰- آب انبار
۳۰۱	بخش ۱۱- راه و بناهای وابسته
۳۳۳	بخش ۱۲- میل و منار
۳۵۸	واژه‌نامه، منابع متن و نگاره‌ها

دیباچه

حمد و سپاس خداوند بزرگ را که توفیق کار در باب معماری این سرزمین را به بنده اعطا نمود. و با درود و تقدیر و تشکر از استاد بزرگوارم که قبل از وفاتش در سال ۱۳۷۶ اجازه تدوین و تالیف این کتاب و دیگر کتاب‌هایشان را به من دادند.

پس از گذشت ۲۴ سال از چاپ نخست این کتاب که در زمان حضور استاد محمد کریم پیرنیا عرضه شد، کتاب حاضر با ظاهری متفاوت از چاپ‌های پیشین در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد. در کتاب معماری ایرانی که در ۲۴ بخش تالیف شده است از چهارده بخش کتاب آشنایی با معماری اسلامی مانند مسجد، مدرسه، بازار، خانه و... استفاده شده است. با توجه به اینکه کتاب معماری ایرانی صفحه آرایی مناسب تری نسبت به کتاب آشنایی با معماری اسلامی دارد و حرانند، به راحتی بین متن و نگاره‌ها ارتباط برقرار می‌کند بر آن شدم که بخشهایی از آن کتاب را انتخاب و در کتابی که پیش رو دارید بکار گیرم.

برای تالیف این کتاب چندین منبع استفاده شده است. منبع نخست گفتارهای درس آشنایی با معماری اسلامی دانشکده هنرهای زیبا بین سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ می‌باشد. استاد در هر جلسه یک یا چند موضوع را درس می‌دادند و نگارنده از این گفتارها یادداشت برداشت و پس از تایپ برای تصحیح در اختیار ایشان قرار می‌دادم. از آنجا که ایشان تاکید داشتند این یادداشت‌ها هر چه سریعتر به صورت جزوه یا کتاب در اختیار دانشجویان و دوستان هم‌امری ایرانی قرار گیرد، بخشهایی از گفتارهای ایشان را در ابتدا به صورت جزوه عرضه نمودم و به عطف خداوند و پس از دشواری‌های بسیار کتاب آشنایی با معماری اسلامی در سال ۱۳۷۱ چاپ رسید. دشواری از این رو که برای چاپ این کتاب و دیگر کتاب‌شان به چند ناشر و سازمان مراجعه نمودم اما هر کدام بدایلی از این کار خودداری نمودند. یکی از دانشگاه‌ها از نگارنده خواست که نامم را از روی جلد حذف نمایم و فقط نام استاد روی کتاب باشد. من این موضوع را به استاد انتقال دادم و آمادگی خود را برای این کار اعلام کردم. ایشان تاکید داشتند که این اتفاق نیفتد زیرا نگارش استاد با نگارش مولف بسیار متفاوت بود. آنهایی که با نوشته‌های استاد آشنا هستند می‌دانند که شیوه نگارش ایشان بسیار قری، پارسی و برآمده از سال‌ها تجربیات و مشاهده مستقیم معماری ایران می‌باشد و قابل مقایسه با نگارش جوانی ۲۷ ساله که تجربه کمی از معماری ایرانی داشت نبود.

منبع دوم برای نگارش کتاب را آثار دیگر نویسندگان درباره موضوع تشکیل داده است. فهرست این منابع در آخر کتاب آمده است.

بخش زیادی از کتاب را نقشه‌های بناهای مختلف شکل داده است. برای انجام این بخش از تعداد زیادی دانشجوی معماری کمک گرفته شده که نام آنها در ابتدای کتاب آمده است. در این جا ذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد:

- افزوده های ویراستار در پاورقی به شکل ایتالیک آمده است.

- تنظیم سلسله مراتب بخش های کتاب، به وسیله مولف انجام شده است.

از آن جا که بدون شک این کتاب می تواند با کیفیت بهتری نیز به چاپ برسد، به خاطر هر گونه کاستی از خوانندگان عزیز پوزش می خواهم و امیدوارم این اثر بتواند بخشی از نیازهای مطالعاتی آنها را پاسخگو باشد.

به امید دعای خیر

غلامحسین معماریان

پاییز ۱۳۹۷

www.ketab.ir